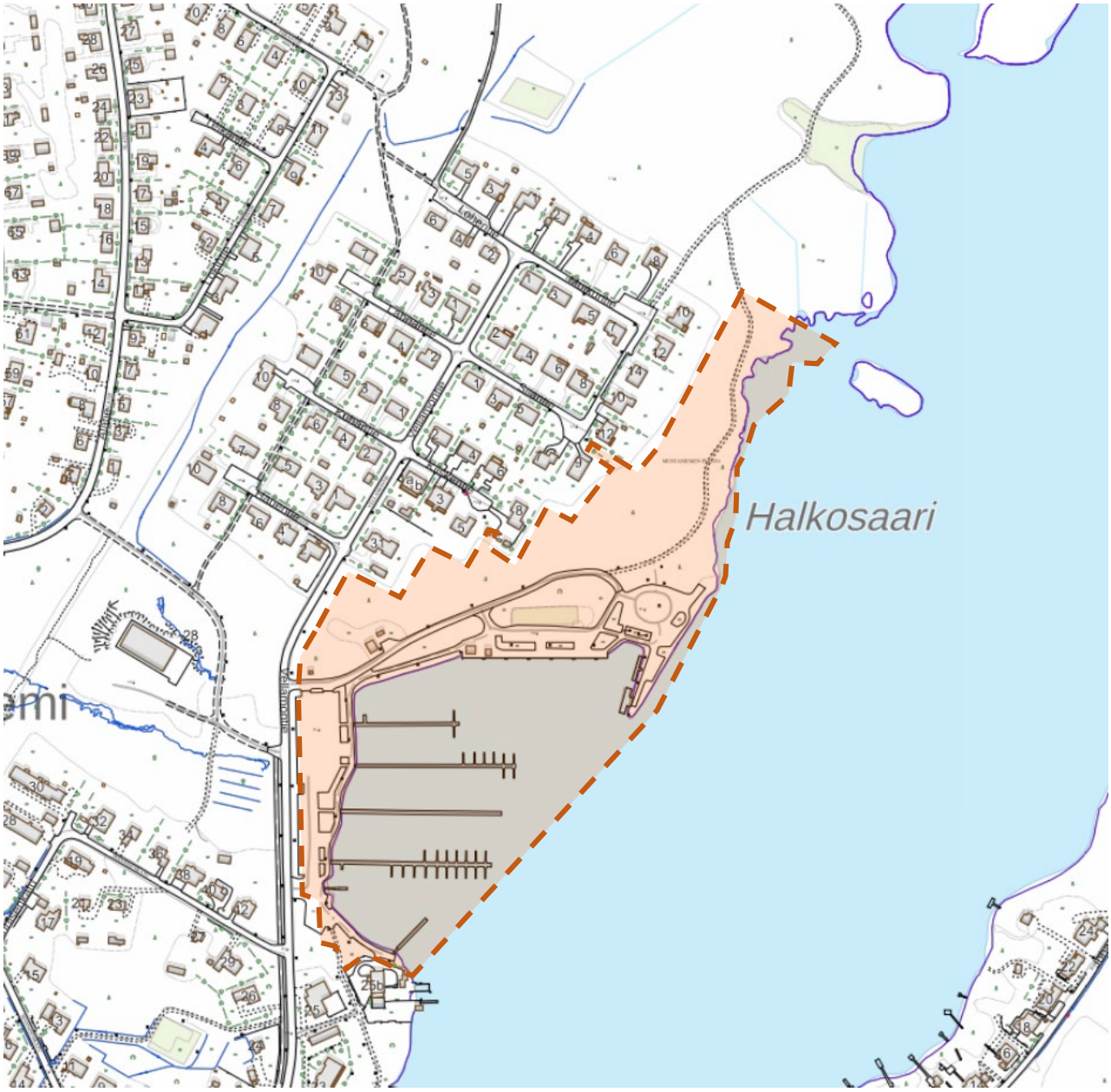
ÄÄNEKOSKI
Tulevaisuus asuu täällä

ÄÄNEKOSKEN SATAMAN ASEMAKAAVAN MUUTOS

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (AKL 63 §)

1.6.2026 / 2.11.2026

1. SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijaitsee Äänekosken satama-alueella Mustaniemen kaupunginosassa noin 1,5 km keskustasta pohjoiseen. Alue koostuu veneenlaskupaikasta, venelaitureista, paikoitusalueesta ja alueen pohjoisosassa Mustaniemen puistosta. Alue rajautuu länsiosastaan Vellamontiehen ja luoteen puolelta olemassa olevaan pientaloasutukseen. Idässä rajaus kulkee rannansuuntaisesti pohjois-etelä suunnassa Halkosaaren kohdalta vanhan vierasvenelaiturin kohdalle saakka.

2. SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TAVOITTEET

Satama-alueen kehittäminen on osoittautunut haasteelliseksi, koska voimassa olevassa asemakaavassa ei sataman alueelle ole osoitettu rakennusoikeutta, jolloin rakentaminen suurelta osin tapahtuu poikkeamismenettelyin. Kaavamuutoksella on tavoitteena osoittaa riittävä rakennusoikeuden määrä satamatoimintojen kehittämisen mahdollistamiseksi. Kaavatyössä on tarkoitus jäsentää satama-alue kaavallisesti tarkoituksenmukaisiin osa-alueisiin, jotta sen kehittäminen olisi pitkällä aikavälillä hallittua ja tarkoitukseensa sopivaa. Kaavalla tulee ratkaistavaksi rakentamiselle, ajoneuvoliikenteelle ja paikoitukselle osoitettavat alueet sekä turvallinen kevyen liikenteen kulku alueen halki. Sataman alueella on ollut *Viihtyisät satamat* -hanke, jossa esitettyjä toimenpiteitä huomioidaan kaavahankkeessa. Muutoksella mahdollistetaan satamaympäristön kehittäminen ja alueen vetovoiman lisääminen. Suunnittelualueen toiminnoilla on suuri arvo vapaa-ajan alueena niin matkailun kuin lähiasukkaiden virkistystarpeisiin.

Kuva 1. *Suunnittelualue ilmakuvassa.*

3. SUUNNITTELUTILANNE

3.1. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa alueidenkäyttölain mukaista suunnittelujärjestelmää. Tavoitteilla varmistetaan, että valtakunnallisesti merkittävät asiat huomioidaan kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Alueidenkäyttötavoitteiden avulla taitetaan yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvataan luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja, sekä parannetaan elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

3.2. Maakuntakaava

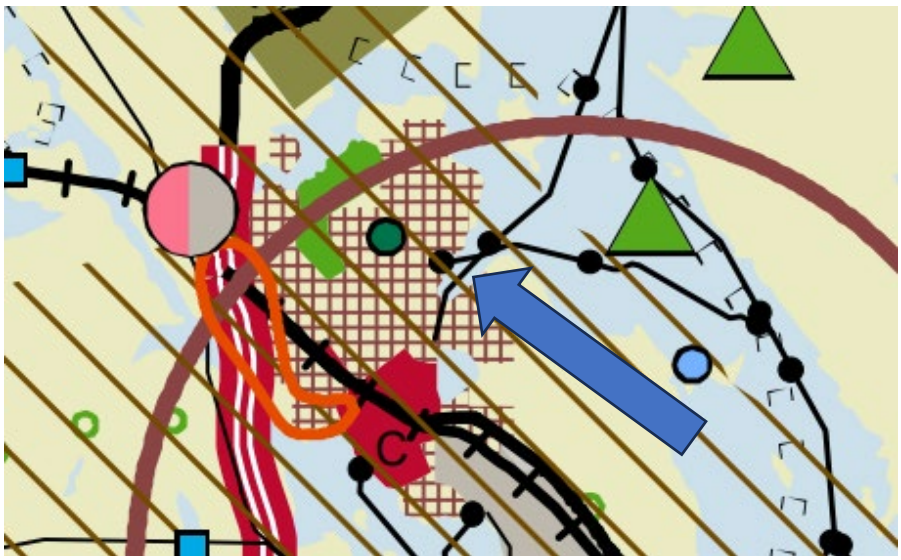
Keski- Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on tullut voimaan 26.1.2018. Koko Keski-Suomi on maakuntakaavassa osoitettu biotalouteen tukeutuvaksi alueeksi. Äänekosken ja Suolahden taajama-alueille on osoitettu **kulttuuriympäristön vetovoima-alue** -merkintä (ruskea vinorasteri), jonka suunnittelumääräys; *Alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelussa edistetään kulttuuriympäristöjen kestävää käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön*.

Äänekosken ja Suolahden taajamat sijoittuvat lisäksi **seutukeskus** -merkinnän sisäpuolelle (ruskea avoin ympyrä).

Suunnittelualue kuuluu **seudullisesti merkittävä tiivistettävä taajama**- merkinnällä osoitettuihin alueisiin (ruskea ruudukko), jonka suunnittelumääräys; *Taajama ylläpidetään ja kehitetään seudullisesti kattavien palvelujen keskuksena. Kehittämisessä hyödynnetään olemassa olevaa rakennetta kiinnittäen huomiota viihtyisyyteen ja esteettömyyteen. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon kevyen liikenteen ja joukkoliikenteen tarpeet, sekä turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt ja luonnonsuojelu kohteet*.

Keitele -vesistölle on maakuntakaavassa osoitettu **laivaväylä** -merkintä (harva palloviiva vesistöllä), joka tulee Äänekosken satamaan sekä siitä edelleen Äänejärveä kohti.

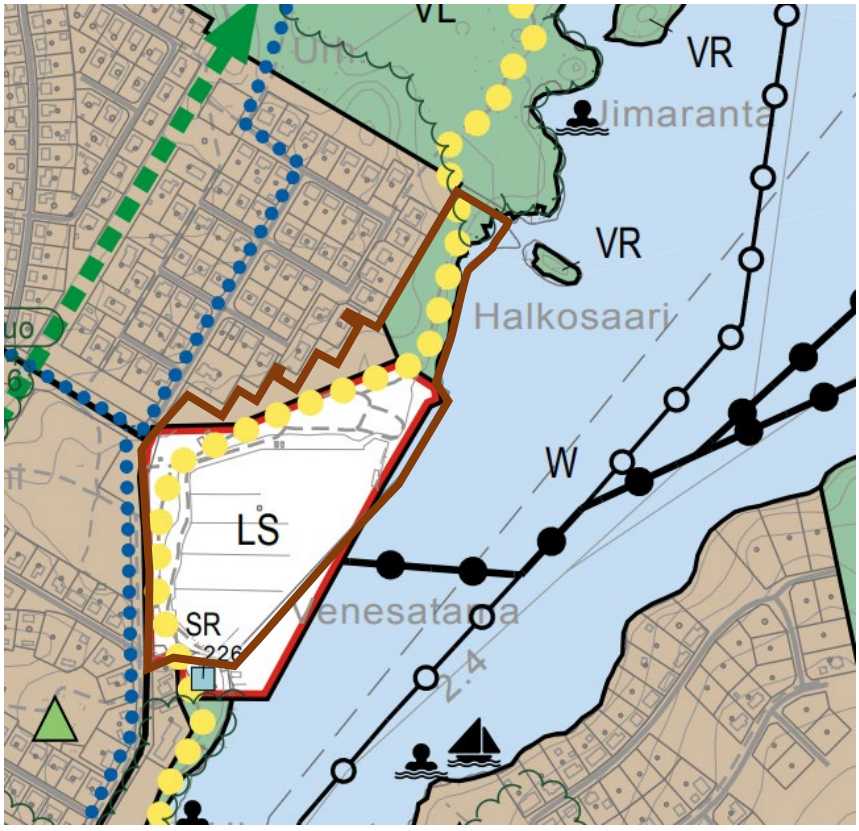
Keski-Suomen maakuntakaava 2040; Keski-Suomen liitto käynnisti maakuntakaavan päivityksen loppuvuodesta 2020. Päivitys koskee koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien. Maakuntakaavaa päivitetään Keski-Suomen liiton rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaan. Kaavasta käytetään nimeä Keski-Suomen maakuntakaava 2040. Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2023 kaavaehdotuksen, joka käsitteli seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa ja liikenteen muutostarpeita. Lisäksi tarkasteltiin hyvinvoinnin aluerakennetta. Maakuntakaava 2040 muuttaa ja täydentää voimassa olevaa maakuntakaavaa näiden teemojen osalta, muilta osin 28.1.2020 lainvoimaan saanut Keski-Suomen maakuntakaava jää voimaan sellaisenaan. Maakuntavaltuuston 8.12.2023 hyväksymä Keski-Suomen maakuntakaava 2040 on lainvoimainen 1.10.2025 alkaen.

Kuva 2. *Ote tarkistetusta Keski-Suomen maakuntakaavasta. Suunnittelualueen sijainti on osoitettu sinisellä nuolella.*

3.3. Yleiskaava

Äänekoski 2030 osayleiskaava on hyväksytty Äänekosken kaupunginvaltuustossa 29.5.2017 ja se on saanut lainvoiman heinäkuussa 2017. Äänekosken sataman alue on osoitettu **satama-alue** (LS) -merkinnällä. Satama-alueen eteläosassa suunnittelualueen ulkopuolelle rajautuu sataman entinen paja (SR 266). Alueen kautta on keltaisella palloviivalla osoitettu kulkemaan **kehitettävä kevyen liikenteen väylä**. Suunnittelualue rajautuu Vellamontiehen, jonka länsipuolelle on osoitettu sinisellä palloviivalla **pyöräilyn pääväylä** -merkintä. Vesistölle on esitetty avonaisella palloviivalla **veneväylä** ja vesistöltä Äänekosken satamaan johtava **laivaväylä** mustalla palloviivalla.

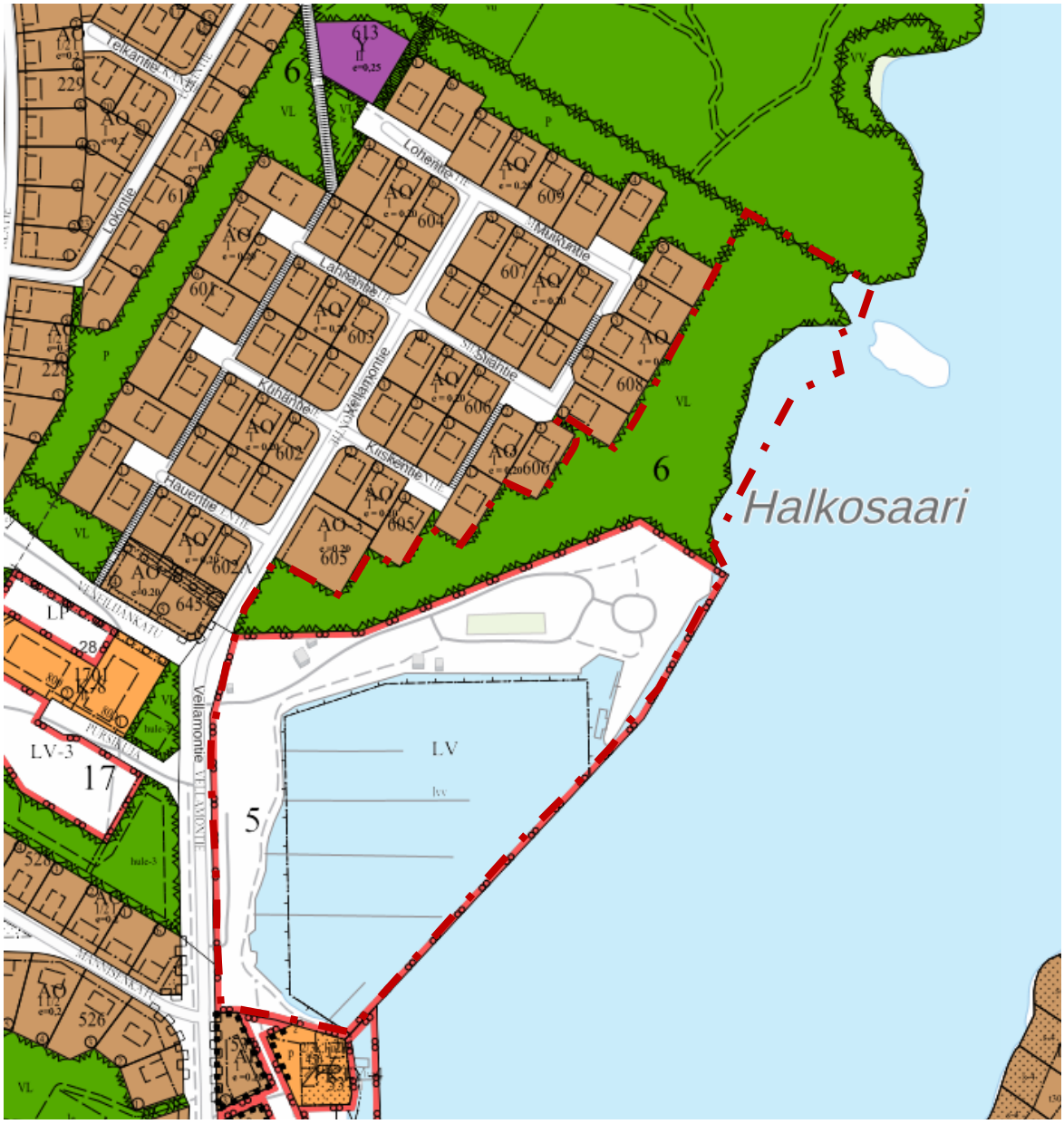

Kuva 3. *Ote Äänekoski 2030 osayleiskaavasta. Suunnittelualueen likimääräinen rajaus on osoitettu ruskealla viivalla.*

3.4. Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa yksi asemakaavaa, 7.10.1996 hyväksytty/vahvistettu asemakaava.

Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu venesatama (LV) ja vesialueena säilytettävä venesatama-alueen osa, jolle saadaan sijoittaa venelaitureita (lvv). Mustaniemen puisto on osoitettu lähivirkistysalueena (VL).

Kuva 4. *Ote voimassa olevasta asemakaavasta. Suunnittelualue rajattu punaisella viivalla.*

3.5. Muut selvitykset ja suunnitelmat

<u>Aiemmat selvitykset ja suunnitelmat</u>

- Äänekoski 2030 osayleiskaavan aineisto
- *Viihtyisä satama* -hanke

<u>Kaavatyön aikana tehtävät selvitykset</u>

- Luontoselvitys

4. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Viranomaisten on myös arvioitava toimenpiteidensä vaikutuksia valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kannalta. Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tätä kaavahanketta koskevat tavoitteet (AKL 9 §, MRA 1 §).

Kaavan vaikutukset kohdistuvat naapurikiinteistöihin, sosiaalisiin ja yhdyskuntataloudellisiin vaikutuksiin sekä ympäristöllisiin ja liikenteellisiin vaikutuksiin. Vaikutusten esiintyminen ja arviointi tapahtuu asiantuntijoiden, viranomaisten, maanomistajien, asukkaiden ja suunnittelijoiden kanssa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa. Kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset.

Asemakaavan arvioinnissa vaikutuksia kuvataan niiden muutosten kautta, joita toteuttaminen aiheuttaa suhteessa nykytilaan. AKL 9 §:n ja MRA 1 §:n mukaisesti vaikutukset arvioidaan liittyen:

1) Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	- terveellisyys, viihtyisyys ja elinolot - alueen identiteetti ja imago - palveluiden saatavuus - sosiaaliset vaikutukset
2) Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon	- maanpinnan muutokset - pohjavedet, pinta- ja hulevedet - herkät alueet - lämmitysratkaisujen vaikutukset - infrastruktuurin, liikenteen ja toiminnan päästöt
3) Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	- luontoarvojen huomioon ottaminen (uhanalaiset, rauhoitetut ja erityistä suojelua tarvitsevat lajit, direktiivilajit, arvokkaat kasvillisuustyypit, esiintymisalueiden laajuus ja laatu) - maa- ja kiviainekset
4) Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen	- kunnallistekniikka ja rakennettu ympäristö - olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttömahdollisuudet, kehittäminen ja eheyttäminen - liikenteen sujuvuus, liikenneturvallisuus - liikennemäärät; huolto-, ajoneuvo- ja kevytliikenne - kevyen ja joukkoliikenteen toimintaedellytykset - pysäköinnin järjestäminen
5) Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	- uudisrakentamisen liittyminen alueen kokonaisuuteen - maisema- ja taajamarakenne - rakenteiden korkeudet, mittakaava ja massoittelu, sijoittuminen maastoon - maisematyypit ja -alueet - paikallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet - kulttuuriympäristökohteiden huomioon ottaminen
6) Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen	- vaikutus markkinoihin - kilpailijoiden toimintaedellytykset - uusien yritysten mahdollisuudet tulla markkinoille - investointihalukkuus - liiketoiminnan kasvumahdollisuudet - sijainti ja saavutettavuus

5. OSALLISET

Osallisia ovat alueen maanomistajat, asukkaat ja yrittäjät sekä muut, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaavoitus käsittelee. Osallisilla on oikeus ottaa osaa kaavan valmisteluun, arvioida sen vaikutuksia ja lausua kaavasta mielipiteensä (AKL 62 §).

Kaavahankkeessa osallisia ovat:

- Suunnittelualueen ja lähiympäristön maanomistajat, yritykset, seurat ja yhdistykset, vuokramiehet ja asukkaat sekä muut asianosaiset
- Asiantuntijaviranomaiset ja verkonjakajat:
  - Lupa- ja valvontavirasto
  - Keski-Suomen elinvoimakeskus
  - Keski-Suomen pelastuslaitos
  - Keski-Suomen liitto
  - Keski-Suomen museo
  - Väylävirasto
  - Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
  - Äänekosken Energia Oy
  - Kaupunkirakennelautakunta
  - Ympäristölautakunta
  - Vammais- ja vanhusneuvostot

6. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Alueidenkäyttölaki määrittelee, miten kaava on laadittava ja käsiteltävä. Lain mukaan osallisille on järjestettävä mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kaavan sisältöön. Kaavasta järjestetään tarpeen mukaan AKL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu.

Asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma, sekä valmistelu- ja ehdotusaineisto asetetaan julkisesti nähtäville, jolloin osallisilla on tilaisuus esittää kaavasta mielipiteitä ja muistutuksia. Viranomaisilta pyydetään lausunnot valmistelu- ja ehdotusvaiheessa.

Tiedottaminen

Kaavan vireille tulosta ja nähtävillä oloista tiedotetaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungin ilmoituslehdissä (*Pikkukaupunkilainen* ja *Äänekosken Kaupunkisanomat Äks*). Kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen nähtävillä oloista tiedotetaan lisäksi erillistiedoksiannolla (kirjeitse) niille suunnittelualueen maanomistajille, jotka asuvat toisella paikkakunnalla. Kaavan hyväksymispäätöksestä kuulutetaan kaupungin kotisivuilla ja kaupungin ilmoituslehdissä.

Kaavaluonnos

Kaavan luonnosaineisto (kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen) asetetaan nähtäville MRA 30 §:n mukaisesti kaupungin kotisivuille (www.aanekoski.fi), Äänekosken kaupungintalon aulaan.

Luonnosvaiheen aikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä kaavasta kirjallisesti kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Kaavaehdotus

Kaavaehdotus pidetään virallisesti nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30 päivää kaupungin kotisivuilla, Äänekosken kaupungintalon aulassa.

Osallisilla on mahdollisuus jättää muistutus kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta annettu muistutus tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä. Muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa, ilmoitetaan kaupungin perusteltu kannanotto (vastine) esitettyyn muistutukseen. Kaavasta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta.

Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen (AKL 52§). Kaupunginvaltuuston päätöksestä voi valittaa Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen.

7. KAAVAN LAATIJA JA AIKATAULU

Asemakaava laaditaan kaupungin omana työnä.

Vireilletulo (06/2026)

Kaupunginhallitus käsittelee osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asettaa sen nähtäville alueidenkäyttölain 63 §:n mukaisesti.

- Kerätään tietoaineistoa ja laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainittuja selvityksiä kaavaluonnoksen valmisteluun.

Kaavaluonnos (11/2026)

Kaavaluonnos valmistellaan huomioiden laaditut selvitykset ja vireilletulo vaiheessa saatu palaute. Kaupunginhallitus käsittelee kaavaluonnoksen ja asettaa sen nähtäville alueidenkäyttölain 62 §:n ja MRA 30 §:n mukaisesti.

Kaavaehdotus (08/2027)

Kaavaehdotus valmistellaan huomioiden kaavaluonnoksesta saatu palaute ja mahdolliset lisäselvitykset. Kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen ja asettaa sen nähtäville alueidenkäyttölain 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti.

- Järjestetään tarvittaessa alueidenkäyttölain mukainen viranomaisneuvottelu.

Hyväksymisvaihe (10-12//2027)

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavaehdotuksen kaupunginhallituksen esityksestä.

8. YHTEYSTIEDOT

Äänekosken kaupunki / Kaavoitus
Hallintokatu 4
44100 ÄÄNEKOSKI

Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi p. 040 717 7479
Kaavasuunnittelija Carita Kosonen p. 0400 115 241
Kaavasuunnittelija Vilhelmiina Schroderus p. 0400 115 240
Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa; etunimi.sukunimi@aanekoski.fi

KAAVOITUSPROSESSI

Kaavoitusta säätelee alueidenkäyttölaki (AKL) sekä maankäyttö- ja rakennusasetus (MRA). Äänekosken kaupungin hallintosäännön mukaan kaavoituksen käynnistämisestä päättää kaupunginhallitus. Asemakaavan ja yleiskaavan hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Vaikutuksiltaan vähäiset asemakaavan muutokset hyväksyy kaupunginhallitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitustyön edetessä.

